

مزار سادات تبادکان

محمدحسن پاکدامن

بنیاد پژوهش‌های اسلامی – گروه تراجم و انساب

تاریخ دریافت: ۱۳۸۸/۱۱/۴ – تاریخ پذیرش: ۱۳۸۹/۱/۲۵

چکیده

از دیرباز به یادگار از دورهٔ تیموری چندین قطعه سنگ قبر، در محیط باز قبرستان روستای تبادکان مشهد با نام مزار سادات شناخته می‌شده است. به علی ناشناخته در اوخر سال ۱۳۸۶ بر روی این سنگ قبور بقعه‌ای ابتدایی بنا می‌شود. در پی درخواست مسئولان محلی روستا برای تحقیق از این محل، گروه تراجم و انساب بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی نظر به رسالتی که در واکاوی و بازشناسی بقاع متبرکه دارد، در دو مرحله تحقیق میدانی جامع و بازیابی آن در محیط کتابخانه‌ای، نتیجه آن را ارائه می‌دهد. دستاوردهای این پژوهش ضمن بازشناسی اجمالی سه تن از سادات دورهٔ تیموری و صفوی و همچنین دو نفر از شخصیت‌های صاحب اعتبار غیر سید تبادکان، پرداختن به مباحثی از علم انساب و مسیر مهاجرت سادات ناحیه توسع می‌باشد که در جمع‌بندی آن می‌توان تا اندازه‌ای در زوایای پنهان این آثار تاریخی که هم‌اینک جنبهٔ زیارتی یافته است، کوشید.

کلیدوازه‌ها: تبادکان، مزار سادات، سید، نقیب، امیر، مهاجرت سادات.

همانند دیگر سنگ قبرها در فضای آزاد قبرستان در مکان فعلی قرار داشته و اخیراً بنایی ابتدایی بر آن ساخته‌اند. این پنج سنگ همگی به شکل مستطیل صندوقی، از سنگ‌هایی خاکستری رنگ با اندازه‌هایی نسبتاً بزرگ ساخته شده که دو قطعه آن بزرگ‌تر از بقیه است. تمام نمای بیرونی سنگ‌ها دارای کتیبه و نقوش نفیس و قابل توجه می‌باشد و نام، القاب و سال فوت مدفونان در قسمت عمودی آن‌ها در دو بخش بالا و پایین حک شده است.

۱- سنگ قبر امیر سید حاجی حسن
این قطعه یکی از دو سنگ بزرگ موجود است که دارای ابعاد ۵۷×۲۰۷ و ارتفاع ۵۶ سانتی‌متر می‌باشد. سطح بالایی سنگ دارای نقوش گل و برگ و اشعاری در حاشیه بوده که اغلب از بین رفته است. عبارات ذیل در پیشانی و پایین سنگ حک است:

«هذه مرقد جناب المرتضى الاعظم

رضایی، سید حسن حسینی، میثم جلالی و علی سکندری با اعزام به روستای تبادکان انجام پذیرفت.

روستای تبادکان واقع در دهستان کنویست از بخش مرکزی شهرستان مشهد به عرض جغرافیایی $۳۶^{\circ} ۲۸'$ و طول جغرافیایی $۵۹^{\circ} ۵۴'$ و ۱۱۹۰ متر ارتفاع از سطح دریا، در فاصله ۲۱ کیلومتری (۳۳/۸) مشهد بر سر راه کلات نادری از راه چهچهه می‌باشد. این آبادی ۱۵۰ خانوار سکنه فارس شیعه‌مذهب دارد.^۱ قبرستانی گستردۀ و قدیمی بر بلندای تپه‌ای در شمال غربی روستا با سنگ‌ها و الواح تاریخ‌دار جدید و قدیم به چشم می‌آید. از نفایس این قبرستان، پنج قطعه سنگی است که هم‌اکنون به عنوان پنج امامزاده – که از دیرباز به مزار سیدها و مزار سادات مشهور بوده^۲ – مورد زیارت اهالی بومی و آبادی‌های اطراف قرار گرفته است. نظر به برخی از مستندات تصویری^۳ و تحقیقات میدانی گروه تراجم و انساب بنیاد پژوهش‌های اسلامی^۴ از گذشته دیرین، این نفایس

۱. فرهنگ جغرافیایی ایران، خراسان، ص ۲۰۴.

۲. www.tebyannet/weblog/mahdi989

۳. بررسی و مطالعه کتبیه‌های تاریخی سنگ قبور دشت توس، ج ۲، ص ۱۷۶.

۴. در ۲۰ فروردین ۱۳۸۷ اولین مرحله از تحقیق توسط آقایان محمد‌حسن پاکدامن، اسماعیل

۲- سنگ قبر سید کمال الدین محمود ابعاد این سنگ 60×226 و ارتفاع ۴۸ سانتی متر است. پایه سنگ این قطعه سالم مانده است که دارای ابعاد 35×138 سانتی متر می باشد. این سنگ از یک سوم پایانی دچار شکست شده و به دو نیم غیر مساوی تقسیم گردیده است. کتیبه پیشانی سنگ به علت فرسایش، وضوح خود را از دست داده و چنین خوانده می شود:

«اذا بلغ ؟ ؟ ؟ اليوم الشامن من شهر
شعبان سنة سبع و ثمانين و ثمانائة
فتحت ثمانية أبواب الجنان على ؟ عصره
و فريد [دوره] و سيد السادات و منبع
الخير [ادمه در پایین سنگ] و السعادات
كمال الدولة والدين محمود بن السيد
السندي شمس الملة والدين محمد امير
حسين التبادکانی روح الله روحه و دام
في فرادیس الجنان فیضه و فتوحه بحق
محمد و آلله أجمعین».

كتیبه بدنۀ این سنگ پرنقش و نگارتر از سنگ قبلی است و در آن بیتی عربی به خط ثلث در میان خطوط کوفی و گل و بوته حک شده که مصوع اوّل آن چنین است:

المجتبى الانسب الاقدم قدوة اولاد
الرسول و اسوة احفاد البتول امير سید
 حاجی حسن طاب ثراه ابن جناب مرتضی
المرحوم افتخار العترة الطاهرة اعتضاد
الملة الزاهرة سید شمس الدین [ادامة
كتیبه در قسمت پایین] محمد بن امير
سید شرف الدین حسین الحسینی
طیب الله مرقدهم و سقی بماء الرضوان
مشهدهم الابن سید امیر حاجی حسن
چون به جنّت رفت از این محنت سرا /
وقت رحلت کردنش تاریخ سال
هشتصدو هفتاد و یک بود از قضا».
بر بدنۀ سمت راست با خط درشتِ
ثلث حک است:

«قال رسول الله صلی الله عليه و سلم
اذكروا محسن امواتکم و كفروا عن
مساويهم»^۱ و بر بندۀ سمت چپ:
«قال النبيّ الدنيا ساعة فاجعلها طاعة^۲
و قال عليه السلام المؤمن حىٰ في
الدارين»^۳.

۱. عوالی اللئالی، ج ۱، ص ۱۵۹.

۲. همان، ج ۱، ص ۲۸۵؛ بحار الانوار، ج ۶۷، ص ۶۸، ح ۱۴.

۳. مشارق انوار العقین، ص ۳۰۵.

«مضى العمر والأيام والذنب حاصل و...
والموت والفكير غافل».

و در سمت چپ حک است:

«نعميك فى الدنيا غرورٌ و محنٌة و
عيشك فى الدنيا محال و باطل».

۳- سنگ قبر میرزا محمدحسین

این قطعه کوچکتر از دو سنگ قبلی
و ابعاد فعلی آن 35×138 و ارتفاع ۲۵
سانتی متر می باشد. قسمت پایین سنگ
به طور کامل شکسته و از بین رفته و تنها
کتیبه پیشانی ساییده شده آن باقی مانده
است. در این کتیبه خوانده می شود:

«هذا مرقد سیادت و نقابت پناه
المرحوم المغفور میرزا محمدحسین بن
جناب سیادت و نقابت پناه و معانی؟».
با توجه به شکستگی پایین سنگ، نام
پدر و سال فوت مدفون در این قبر
نامعلوم است.

۴- سنگ قبر امیر کمال الدین محمود تباد کانی

این قطعه، کمی کوچکتر از دو سنگ
اول بوده و به همراه سنگی دیگر به ابعاد
تقریبی سنگ سوم، هم اکنون در ضریح

واقع شده است. در کتیبه پیشانی حک
گردیده است:

«هذه روضة الصاحب الاعظم نبوى
الأخلاق ملكى الشيم و مخصوص
بمواهب الملك الهمدانى امير كمال الدين
محمود بن الصاحب المرحوم امير محمد
ابن حسين التبادكاني غفر الله له و لوالديه
في ربيع الثاني سنة خمس و ستين و
ثمانمائة».

در حواشی سطحی در ده قاب آمده
است:

«اللهم صَلِّ عَلَى مُحَمَّدِ الْمَصْطَفَى
اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى عَلَى الْمَرْتَضَى وَ صَلِّ
عَلَى حَسَنِ الْمَجْتَبَى وَ صَلِّ عَلَى الْحَسَنِ
الشَّهِيدِ بَكْرِيَا وَ صَلِّ عَلَى زَيْنِ الْعَابِدِينَ
وَ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدِ الْبَاقِرِ وَ صَلِّ عَلَى
جَعْفَرِ الصَّادِقِ وَ صَلِّ عَلَى مُوسَى الْكَاظِمِ
وَ صَلِّ عَلَى مُوسَى الرَّضَا وَ صَلِّ عَلَى
مُحَمَّدِ التَّقِىِ وَ صَلِّ عَلَى عَلَى النَّقِىِ وَ
صَلِّ عَلَى حَسَنِ الْعَسْكَرِى وَ صَلِّ عَلَى
مُحَمَّدِ الْمَهْدى الطَّيِّبِينِ وَ الطَّاهِرِينِ».

کتیبه های بدنه نیز شامل ده قاب در
طرفین می باشد که بر آن آیات قرآن و
احادیث نبوی حک گردیده است. در
کتیبه پایین سنگ آمده است:

(میرزا محمدحسین) می باشد. بر پیشانی
آن حک گردیده است:

«هذه روضة الشريفة الصالحة
المستورة المسمّاة فاطمة خاتون بنت
الصاحب المرحوم المغفور امير
كمال الدين محمود التبادکانی توفّت فی
غرّ رمضان المبارک سنة سبع و ستین و
ثمانمائه».

بر دو کتیبه بغل این سنگ اشعاری
فارسی حک است که ابتدای آن چنین
است:

«الله همه خون دیده ؟ ؟».

بر روی سطح سنگ نیز همانند سنگ
امیر کمال الدین، استفاده مجدد شده و
حک گردیده است:

«هذا مرقد مرحوم سعادت پناه مرحوم
میرزا محمد علی ولد مرحوم سعادت پناه
میرزا ابوالقاسم رضوی سنة ١٢٠٦».

تحلیل

به محوریت بازخوانی این پنج سنگ
به دست می آید که سنگ های شماره یک،
دو و سه متعلق به ساداتی بوده اند که در
سدھهای نهم و دهم هجری می زیسته اند.
اما دو سنگ شماره چهار و پنج مربوط

«عمل استاد علی بن شیخ محمد
مشهدی لواحد من الفضلاء».

در ادامه این کتیبه، تکیتی فارسی
آمده که خوانده می شود:

«رفتم بسر تربت محمود غنی

کفتم که ؟ ؟ ؟»

با توجه به قدیم بودن قبرستان تبادکان
به دست آمد که از برخی از سنگ های
قدیم نظیر همین سنگ، در طی سده های
مختلف، استفاده مجدد برای ثبت هویت
مردگان می شده است. به ویژه که این
عمل، با شیوه تراش مجدد قسمتی از
سطح سنگ نمود می یافته است. بر این
اساس، روی سنگ کمال الدین محمود
تبادکانی در کلیشه ای لوزی شکل با یک
خط ناخوانای نستعلیق به سختی خوانده
می شود:

«مرقد مرحوم المغفور المبرور ؟ ولد
؟ میرزا ؟ حسن رضوی [سنة ١١٥] يا
١٢٥٠ يا ١٢٥١».

۵- سنگ قبر فاطمه خاتون

این قطعه به ابعاد تقریبی سنگ سوم

۱. به علت ساییدگی سه احتمال داده شد. با این
حال، تاریخ ۱۲۰۵ ه ارجح می باشد.

قبور می‌توان کاربرد این واژه را در مفاهیم ذیل دانست^۱:

- ۱- صاحب منصبان، حاکمان محلی و کشوری؛
- ۲- علماء و دانشمندان؛
- ۳- عرفاء، اقطاب و رؤسای سلسله‌های تصوّف؛
- ۴- نقیب، رئیس سادات و نقیب القبائمه؛
- ۵- جامع مفاهیم پیشین.

ب - نقیب و نقابت

در باره آیین نقابت، نقبا و نقابة الاشراف مطالب متنوع و فراوانی در منابع و مأخذ اسلامی و آثار اسلام‌شناسان دیده می‌شود که از اهمیت بسیار آن در جهان اسلام حکایت دارد. آنچه از متون تاریخی بر می‌آید به کارگیری اصطلاح نقیب و نقابت در مفاهیم و معانی مختلف و برای موارد گوناگون است که در بارزترین مصادق آن به شخصیت و عنوانی گفته می‌شود که متولی امور مادی

به پدر و دختری است که هیچ‌گونه انتسابی به سادات ندارند. بر روی این سنگ‌ها اغلب بجز یک مورد، کل مشخصات خانوادگی و سال وفات آنان حک گردیده است. با این حال برای استخراج شجره سیادت سه سنگ اول نمی‌توان به گونه دقیق از منابع و کتاب‌های نسب‌شناسی سود جست. گرچه در تحقیقی جامع در کتاب‌های انساب و تاریخی به‌ویژه تاریخ جغرافیایی، جست‌وجو و واکاوی انجام پذیرفت، اما متأسفانه نمی‌توان به اصل شجره دست یافت. در این گونه موارد تکیه بر قرایینی است که تا اندازه‌ای می‌تواند ما را در بازیابی هویت این اشخاص یاری دهد. نوع چیدمان واژه‌ها و عبارات سه سنگ ابتدایی به‌ویژه سنگ اول، بر فحامت و عظیم الشأن بودن این اشخاص دلالت دارد.

الف - امیر

یکی از این واژه‌ها که به‌ویژه در دوره تیموری کاربرد فراوان داشته است کلمه «امیر» می‌باشد. با واکاوی منابع کتابخانه‌ای و بازخوانی نمونه‌سنگ‌های

۱. حبیب السیر، ج ۴، ص ۶، ۱۱، ۱۹، ۲۰، ۲۱، ۲۷، ۳۲۵، ۳۳۵، ۳۴۴، ۳۵۲، ۳۵۳، ۳۵۵ و...؛ لغتنامه دخدا، ذیل واژه «امیر».

در دوره صفویه نیز با عنوان «صدارت» رواج داشته و به دو بخش «صدارت خاصه و صدارت عامه» تقسیم می شده است.^۲

برآیند

گرچه در حال حاضر سادات رضوی، به گفته اهالی، از نسل «سید حسن کلیدار حرم رضوی» در روستای تبادکان ساکن می باشند، اما «میرزا محمد باقر رضوی» نتوانسته اطلاعاتی را درباره هویت و تاریخ زندگی و اولاد وی ارائه دهد و نام سید حسن کلیدار را ذیل عنوان «ذکر نام جماعتی از سادات عظام رضوی که اسمشان در کتب تاریخ و تذکره یاد شده و به واسطه دست نیامدن نسبشان نامشان در این مبسوط و مشجر نیامده است» آورده است.^۳ این گروه از سادات احتمالاً از دوره صفویه و پس از آن به لحاظ سهم بری از موقوفات رضوی در این منطقه ساکن شدند. مستندترین تاریخی که قربنه بر سکونت قطعی

و معنوی قومی، گروهی، قبله یا نژاد خاصی از سادات یا همه سادات بوده است. چنین منصبی با گزینش و حکم رسمی سلطان یا نماینده تام الاختیار وی همچون والیان، حاکمان و امیران یا از ناحیه نقیب عمومی که ولایت عامه دارد و به اصطلاح «نقیب النقباء» یا «نقابة النقباء» نامیده می شود و به نیابت خود نقیب خاص هر ولایت و شهری را بر می گزیده رسمیت می یافته است. مقام و منزلت والای خانوادگی، فضل و دانش برتر، تقوی و کمالات اخلاقی برتر از دیگران، دارا بودن رأی و نظری صائب و بالاتر و پستدیده تر، آگاهی و علم به شجره و انساب صاحبان انساب شریف، اقتدار و عظمت و اطاعت پذیری دیگران از نقیب، از جمله بایستگی ها و شایستگی هایی بود که در انتخاب هر نقیب لحاظ می گردیده است.^۴ آینین نقابت در زمان حکومت عثمانیان نیز ادامه داشته، به طوری که سلطان عبدالحمید عثمانی نقابت نجف و کربلا را به شخصی از اهل تسنن واگذار نمود.

۲. همان، ص ۴۸.

۳. الشجرة الطيبة در انساب سلسله سادات علویه رضویه، ص ۴۴۷ و ۴۵۴.

۱. گنجینه شهاب، دفتر دوم، ص ۳۸؛ لغتنامه دهخدا، ذیل واژه «نقیب».

این حال به لحاظ تاریخ تقریبی و شباهت حکاکی دو سنگ شماره ۱ و ۲ [امیر سید حاجی حسن متوفای ۸۷۱ و سید کمال الدین محمود متوفای ۸۸۷] و محوریت قرار دادن کلمه «الحسینی» که در سنگ شماره یک [امیر سید حاجی حسن] آمده است، می‌توان به این یقین رسید که یک گروه از ساداتی که در تبادکان زیست داشته‌اند حسینی بوده‌اند. چنانچه این قرینه به گزارش کتاب‌های انساب ضمیمه شود نتیجه این می‌شود که از سده‌های پیشین، توس که تبادکان نیز جزئی از آن بوده زیستگاه سادات حسینی بوده است. نسبه‌ها عنوان «حسینی» را بر فرزندان امام سجاد، امام باقر و امام صادق علیهم السلام در مقابل عنوان «موسوی» به کار گرفته‌اند. از جماعت سادات حسینی که در توس زندگی کرده و دارای نسل بوده‌اند می‌توان به نام‌های «ابوالقاسم محمد بن حسین بن احمد بن محمد الزبارة بن عبدالله بن حسن بن حسن الافطس بن علی الاصغر بن زین العابدین علیهم السلام، ابوعلی احمد بن الحسین جوهرک بن محمد النقیب بن

садات رضوی در تبادکان می‌باشد تاریخ ۱۲۰۶ ه است که مربوط به دوره افشاری‌ها و متن حکاکی شده بر روی سنگ فاطمه‌خاتون [سنگ شماره ۵] است که بر آن نوشته شده است:

«هذا مرقد مرحوم سيادتپناه مرحوم ميرزا محمد على ولد مرحوم سيادتپناه ابوالقاسم رضوی سنه ۱۲۰۶.»

بر این اساس با توجه به قدمت، تاریخ سنگ‌های موجود و مهاجرت بعدی سادات رضوی به این منطقه، باید با دقت در مسیر مهاجرت سادات به این مهم پرداخت. از دیرباز موسویان زیادی از نسل «احمد بن محمد الاعرابی بن قاسم بن حمزة بن موسی الكاظم علیهم السلام»^۱ در توس زیست، دیگر سادات موسوی از نسل «حسن القائدی الجندي بن موسی الاصغر بن محمد بن احمد بن هارون بن موسی الكاظم علیهم السلام»^۲ می‌توان اشاره داشت. با

۱. الشجرة المباركة، ص ۹۶؛ عمدة الطالب، ص ۳۱۱؛ تهذیب الانساب، ص ۱۶۹؛ الاصیلی، ص ۱۸۰ و ۱۸۱؛ منتقلة الطالبیه، ص ۲۲۰ و ۲۲۱.

۲. الشجرة المباركة، ص ۱۰۰؛ المجلدی، ص ۳۰۱؛ عمدة الطالب، ص ۲۸۴؛ تهذیب الانساب، ص ۱۶۶.

العریضی بن جعفر الصادق علیہ السلام اشاره داشت^۱. هیچ قرینه‌ای در سنگ اوّل [امیر سید حاجی حسن متوفای ۸۷۱ھ] در کنار کلمه «الحسینی» نیست که نشان‌دهنده این باشد که وی از کدام دسته از سادات حسینی بوده است.

در یک جمع‌بندی درباره سنگ اوّل و دوم می‌توان گفت که آنان از سادات حسینی سله نهم دورهٔ تیموریان در منطقهٔ تبادکان بوده‌اند که به احتمال با بیست یا بیست و دو واسطه به امام زین‌العابدین متسب می‌شوند.

این گمانه دربارهٔ عدد نسل و واسطه این دو تن تا امام سجاد علیہ السلام با پیگیری شجره سید عبدالله [متوفای ۸۶۹ھ] روستای بُرزش‌آباد که پس از بیست واسطه به امام سجاد علیہ السلام اتصال می‌یابد تقویت می‌شود. نظر به حک کلماتی همچون «امیر» و «اعتضاد‌الملة» و شمس الملة والدین» این نکته نیز به دست می‌آید که این دو سید از بزرگان منطقه، اهل سیاست و مشاغل دولتی [حاکم محلی] بوده‌اند که به لحاظ سیاست و

یحیی بن محمد بن احمد الزباره بن محمد الزباره بن عبدالله بن حسن بن حسن الافطس بن علی الاصغر بن علی السجاد علیہ السلام، محمد ابوعبدالله الشعراوی ابن حسن بن ابوالحسین بن علی بن محمد بن علی بن اسماعیل بن الصادق علیہ السلام، مانکریم بن محمد بن احمد الطبری بن محمد بن محمد بن الاعرابی بن ابوجعفر محمد بن ابومحمد حسن بن علی الاصغر بن عمر الاشرف بن زین‌العابدین علیہ السلام، علی الزاهد بن ابی‌البقاء ابراهیم بن محمد الدیباج بن الصادق علیہ السلام، الداعی بن محمد بن الداعی بن اسماعیل بن علی ابن ابی طالب بن مظفر بن حسن بن محمد بن علی بن محمد بن الحسن الدینوری بن حسین بن علی بن محمد ابن علی بن اسماعیل بن جعفر الصادق علیہ السلام، ابوالمؤید اسماعیل بن الحسین بن ابوعلی حسن بن علی بن حسین ابن ابی‌الحسن علی بن محمد بن علی ابن اسماعیل بن جعفر الصادق علیہ السلام و ابوعبدالله حسین بن احمد بن حسین الرقی بن احمد الشعراوی بن علی

۱. الشجرة المباركة، ص ۱۰۴، ۱۱۵ و ۱۷۴؛ الفخری فی انساب الطالبیین، ص ۲۶.

محمدحسین شیعه به خطوطی است که برای استفاده مجدد بر روی سنگ قبرهای فاطمه‌خاتون و امیر کمال‌الدین محمود به کار رفته است. از ویژگی‌های این سنگ، همان‌گونه که در بخش تحلیل این نوشتار بدان اشاره شد، حک شدن واژه نقابت است. چنان‌چه این عنوان را با همان معنای خاص خودش بشناسیم باید گفت که میرزا محمدحسین عهده‌دار نقابت منطقه بوده است و از متن بازخوانی شده به دست می‌آید که این منصب در خانواده‌ی بی‌سابقه نبوده و پدرش نیز پیش از او عهده‌دار این منصب بوده است. و این گمانه نیز قابل بررسی است که شاید این قبر متعلق به امیر حسین تبادکانی حاکم زورآباد و جام باشد که پس از وفاتش در زادگاهش دفن گردیده است. تاکنون آنچه آمد، اثبات سیادت صاحبان سنگ‌های امیر سید حاجی‌حسن حسینی متوفای ۸۷۱ ه، سید کمال‌الدین محمود تبادکانی متوفای هشتم شعبان ۸۸۷ ه و نقیب میرزا محمدحسین متوفای دوره صفویه بود؛ اما به لحاظ

منصبشان جایگاه ویژه‌ای داشته‌اند. در کتاب‌های تاریخی دوره تیموریان و سفرنامه‌ها از آنان به گونه‌ی خاص نامی برده نشده است، با این حال قاضی احمد حسینی قمی^۱ و اسکندر بیک منشی^۲ به شخصیتی با نام امیر‌حسین تبادکانی [متوفای ۹۷۸ ه] مشهور به فیروز‌جنگ حاکم زورآباد و جام در زمان شاه طهماسب صفوی اشاره می‌دارند که از سادات والامقام مشهد و تبادکان بوده است. این گزارش نمایانگر این است که سادات تبادکان در دوره‌های تیموری و صفوی موقعیت اجتماعی ویژه‌ای داشته‌اند، به گونه‌ای که برخی از آنان از صاحب منصبان و حاکمان مشهور بوده‌اند.

درباره سنگ سوم [میرزا محمد‌حسین] احتمال داده می‌شود که میرزا محمد‌حسین سیدی از سادات حسینی یا رضوی بوده که در دوره صفویه می‌زیسته، به ویژه که نوع خط حکاکی شده بر پیشانی سنگ میرزا

۱. خلاصه التواریخ، ج ۱، ص ۵۶۳، ۵۶۲ و ۵۶۶.
ج ۲، ص ۹۹۴ و ۹۹۵.

۲. تاریخ عالم‌آرای عباسی، ج ۱، ص ۲۲۶.

دخترش فاطمه‌خاتون در جوار وی دفن می‌شود. بر این دو سنگ هم‌اکنون به اشتباه از سوی اوقاف ضریح پیشین امامزاده یحیی میامی مشهد نصب گردیده است. در پایان، سالشمار پنج سنگ قدیم تبادکان بر اساس قدمت تاریخی ارائه می‌شود:

تممله تحقیق می‌آید که سنگ چهارم به قرینه «الواحد من الفضلاء» متعلق به امیر کمال‌الدین محمود بن محمد بن حسین التبادکانی متوفای ربیع‌الثانی ۸۶۵هـ، از عالمان، دانشمندان و بزرگان علمی منطقه بوده است که پس از دو سال در اوّل رمضان سال ۸۶۷هـ،

مشخصات خانوادگی	سال وفات	توضیحات
۱. کمال‌الدین محمود بن محمد بن حسین التبادکانی	۸۶۵هـ	از فضلا، دانشمندان و بزرگان علمی غیر سید تبادکان
۲. فاطمه‌خاتون بنت امیر کمال‌الدین محمود التبادکانی	رمضان ۸۶۷هـ	دختر صالحه و پرهیزگار کمال‌الدین محمود بن محمد بن حسین التبادکانی
۳. امیر سید حاجی حسن بن امیر سید شمس‌الدین محمد بن امیر سید شرف‌الدین بن امیر حاجی حسن الحسینی	۸۷۱هـ	سید حسینی، به احتمال از نسل امام سجاد علیه السلام، از بزرگان تبادکان، اهل سیاست و مشاغل
۴. سید کمال‌الدین محمود بن سید محمد امیر‌حسین التبادکانی	۸ شعبان ۸۸۷هـ	سید، به احتمال از نسل امام سجاد علیه السلام، از بزرگان ناحیه تبادکان، اهل سیاست و مشاغل
۵. میرزا محمد‌حسین نقیب	دوره صفویه	سید حسینی یا رضوی که همچون پدرش در تبادکان عهده‌دار نقابت محلی بوده است.

منابع

١. ابن عنبه، احمد بن علی، عمدة الطالب فی انساب آل ابی طالب، قم، نشر انصاریان، ۱۴۱۷ق.
 ٢. ابن طباطبا، ابراهیم بن ناصر، متنقلة الطالبیة، نجف، مطبعة الحیدریه، ۱۳۸۸ق.
 ٣. ابن طقطقی، الاصیلی فی انساب الطالبین، تصحیح مهدی رجایی، کتابخانه آیة الله مرعشی نجفی، ۱۳۷۶ش.
 ٤. الاحسایی، ابن ابی جمهور، عوایل اللئالی، تحقیق حاج آقا مجتبی عراوی، قم، چاپخانه سیدالشهداء، ۱۴۰۳ق.
 ٥. البرسی، حافظ رجب، مشارق انوار اليقین، تحقیق سید علی عاشور، بیروت، مؤسسه الاعلمی للمطبوعات، ۱۴۱۹ق.
 ٦. اسکندرییک منشی، تاریخ عالم آرای عباسی، تصحیح دکتر محمد اسماعیل رضوانی، تهران، دنیای کتاب، ۱۳۷۷ش.
 ٧. افرونده، قلدير، بررسی و مطالعه کتبیه‌های تاریخی سنگ قبور دشت توسر، مشهد، مرکز خراسان شناسی آستان قدس رضوی، چاپ نشاده، زمستان ۱۳۷۹ش.
 ٨. خواندمیر، تاریخ حبیب السیر، زیر نظر دکتر دبیر سیاقی، تهران، کتابفروشی خیام، ۱۳۶۲ش.
 ٩. رضوی، میرزا محمدباقر، شجره طیبه، در انساب سلسله سادات علویه رضویه، تصحیح سید محمد تقی مدرس رضوی،
- ویرایش مهدی سیدی، مشهد، آهنگ قلم، ۱۳۸۴ش.
١٠. عبیدلی، ابوالحسن، تهذیب الانساب و نهایة الاعقاب، تصحیح محمد کاظم محمودی، قم، کتابخانه آیة الله مرعشی نجفی، ۱۴۱۳ق.
 ١١. فخر رازی، الشجرة المباركة، تصحیح مهدی رجایی، قم، کتابخانه آیة الله مرعشی نجفی، ۱۴۰۹ق.
 ١٢. قمی، قاضی احمد، خلاصۃ التواریخ، تصحیح احسان اشرفی، تهران، انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۸۳ش.
 ١٣. المجلسی، محمدباقر، بحار الانوار، چاپ دوم: بیروت، دار احیاء التراث العربي، ۱۴۰۳ق.
 ١٤. کارکان وزارت جنگ انگلستان مستقر در هندوستان، فرهنگ جغرافیایی ایران - خراسان، ترجمه کاظم خادمیان، مشهد، بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی، ۱۳۸۰ش.
 ١٥. مرعشی نجفی، سید محمود، گنجینه شهاب؛ مجموعه رساله و مقاله‌های علمی در پاسداشت حضرت آیة الله العظمی مرعشی نجفی، قم، کتابخانه بزرگ حضرت آیة الله العظمی مرعشی نجفی، ۱۳۸۰ش.
 ١٦. مروزی ازورقانی، اسماعیل، الفخری فی انساب الطالبین، تحقیق مهدی رجایی، قم، کتابخانه آیة الله مرعشی نجفی، ۱۴۰۹ق.